

DANSKE ADVOKATER

Til Folketingets Retsudvalg

Brancheforeningen Danske Advokater har taget temperaturen på danskernes viden om deres rettigheder, og det står sløjt til. Rystende få danskere kender deres juridiske rettigheder, viser en ny undersøgelse foretaget af A&B Analyse for Danske Advokater.

89 advokatvagter og 45 retshjælpskontorer tilbyder forbrugerne gratis, juridisk hjælp. Men mere end halvdelen af befolkningen (51 pct.) aner ikke, om der er en advokatvagt eller retshjælp, hvor de bor, og hver tredje (34 pct.) ved ikke, at de dér kan få gratis, juridisk hjælp.

Siden reformen af retshjælpsområdet i 2007 har det offentlige brugt markant færre penge på offentlig retshjælp ved advokat. Ordningen, der skal sikre, at borgere med begrænsede økonomiske midler, skal kunne få advokatbistand, er faldet fra over 20 millioner kroner om året til ca. 6 millioner kroner. Det har resulteret i en øget ulighed i adgangen til retssikkerhed – specielt for de borgere, der bor i yderområderne, hvor der ikke er retshjælpsinstitutioner, der yder fuld gratis retshjælp.

Forskellen på en advokatvagt og retshjælpsinstitutioner er nemlig, at en advokatvagt kun yder en begrænset retshjælp – den såkaldte trin 1-rådgivning, mens retshjælpsinstitutionerne i de større byer yder gratis retshjælp på alle tre trin i ordningen. Danske Advokater mener, at retshjælpen bør forbedres, så alle – uanset postnummer og pengepung – kan få lige adgang til retssikkerhed.

Det markante fald i statens udgifter til advokatretshjælp er ikke udtryk for, at de, der har brug for hjælp, alle finder hjælp andre steder. Det viser en anden analyse, som Copenhagens Economics udarbejdede for Danske Advokater og Advokatsamfundet i 2012. Flere går til en retshjælp, men kun hvis de kan finde én, og det kan man typisk kun i de større byer. Analysen peger på et udækket behov – formentlig særligt uden for de større byer – som ikke dækkes af advokatretshjælp, fordi ordningen er for bøvlet og for dårlig. Det giver ikke mening for advokater at medvirke, som ordningen er skruet sammen i dag, hvor man skal igennem et forsikringselskab, tjekke indkomstpapirer og oprette en sag, hvis man i det hele taget har lov til at tage sagen som en retshjælpsag. Det må man som nævnt for eksempel ikke, hvis det offentlige er modpart.

Et andet tankevækkende resultat af A&B-undersøgelsen er borgernes manglende viden om deres retshjælpsforsikring. Ca. 90 pct. af danskerne har en retshjælpsforsikring, men selv om de betaler forsikringspræmien år efter år, så ved de færreste – mindre end 10 pct. – hvilke sager retshjælpsforsikringen dækker, og hvor stort et beløb forsikringselskabet maksimalt dækker. Mange retshjælpsforsikringer risikerer at være en falsk tryghed, da de, ifølge Danske Advokater, ikke dækker godt nok.

Når det kommer til fri proces ser Danske Advokater gerne, at politikerne tager affære. Hver fjerde dansker ved ifølge brancheforeningens undersøgelse ikke, hvad det betyder at få fri proces i en retssag, nemlig at det offentlige dækker advokatudgifterne. Kun hver femte dansker ved, at det er husstandsindkomsten, og hvor mange børn under 18 år der er i husstanden, der afgør, om man kan få fri proces.

Undersøgelsen afslører også, at vi ved for lidt om vores muligheder, når vi går til advokat: De fleste (55 pct.) ved ikke, at man som forbruger har krav på et skriftligt prisoverslag, når man hyrer en advokat. Det gælder uanset, hvor stor sagen er. Heller ikke advokatens pligt til at tegne en ansvarsforsikring, der minimum dækker 2,5 millioner kroner om året, kender forbrugerne til (60 pct. svarer, at de ikke kender til advokatens ansvarsforsikring).

Såfremt retsudvalget ønsker det, stiller Danske Advokaters sig gerne til rådighed for et foretræde for udvalget for at uddybe problematikken for medlemmerne.

Yderligere information om undersøgelserne og vores holdning til offentlig retshjælp kan fås hos adm. direktør Paul Møllerup på pmo@danskeadvokater.dk eller på 33 43 70 10.

Paul Møllerup

Administrerende direktør
Danske Advokater